

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKADEMIET

4 Jesus på Nesodden
8 Å lage et nytt fag

12 Sunt med forskjellighet
15 Konfirmanter og læring
22 Den nye lederlæreren

LYS OG LIV

NR.4/12.
78. ÅRG.

Tros- opplæring

VIDAR L. HAANES

Rektor

Til tjeneste

“Til tjeneste” var tema for Ungdommens kirkemøte (UKM) som ble avholdt i Mandal tidligere i høst.

UKM tar ofte opp de viktige sakene, og bringer disse videre til debattene på Kirkemøtet. Ungdommene drøfter rekruttering og kirkens satsing på unge mellom 18 og 30 år. Denne høsten satte ungdommene også kirkens forkynnelse på dagsorden, med tydelige forventninger til utfordrende og dagsaktuell formidling av Guds Ord.

Ungdomsarbeid, forkynnelse og rekruttering hører sammen. Det er avgjørende å øke rekrutteringen til kirkelig utdanning. Vi trenger mange flere prester, diakoner og kateketer. Men kallet til tjeneste skjer ikke av seg selv. For det første må ungdom og unge voksne kjenne seg velkomne i våre menigheter, og da må de tas på alvor. De er ikke fremtidens kirke; *de er dagens kirke.*

Vi må også tørre å utfordre ungdom og unge voksne til tjeneste, og gjerne anbefale utdanning til kirkelig tjeneste. Vår oppgave på MF er å tilby gode studieprogram, et godt læringsmiljø, og gjøre vårt beste for å utruste studentene så de er klare til tjeneste etter fullførte studier.

Innhold

S. 4-5

MED LIVET SOM MØNSTER. MØNSTER FOR LIVET.

Både tabuer og mer tradisjonelle tema knyttet til ungdommer ble satt på dagsorden da rundt 180 ansatte i kirke, organisasjoner og folkehøyskoler var samlet på MF i oktober.

S. 10-11 PEDER GRAVEM

BEHOVET FOR Å FORSTÅ

– Interessen for å forstå den kristne troen og for å arbeide filosofisk har gått hånd i hånd, sier MF-professor Peder Gravem, som nå har takket av.

S. 12

SUNT MED FORSKJELLIGHET

MF er i hovedsak et teologisk studiested, men mangfoldet av studietilbud har endret sammensetningen av studenter.

Side 6

JESUS PÅ NESODDEN

– Tiden på MF var fantastisk. Trosopplæringsleder Silje Merete Ljosland løfter frem MFs UKT-studium som en god forberedelse til arbeid i kirkens barne- og ungdomsarbeid.

S. 16-17

BARN OG UNGE ER KRISTENDOMMENS FREMTID

Kristendommens framtid i Norge bestemmes av at barn og unge innlemmes i den kristne religion.

S. 24

DELTIDSSSTUDIER I TROSOPPLÆRING

God på praksis, men trenger faglig kompetanse i trosopplæringen? MF har studiet for deg!

UTGIVER

Det teologiske Menighetsfakultet
Pb 5144 Majorstuen, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
E-post: lysogliv@mf.no
Bankkonto: 6038 05 58583
www.mf.no

Bladet kan lastes ned elektronisk på mf.no (gratis tjeneste)

REDAKSJON

Lena Skattum Sandvik, redaktør
Marianne Torp, red.medlem
Solveig Elin Bru-Olsen, red. medlem

PRODUKSJON OG TRYKK

Foto på omslag: Jostein Askjer
Layout: Neue
Trykk: Østfold Trykkeri, Askim

ANNONSEINFORMASJON

Ønsker du å annonsere i bladet, ta kontakt med Marianne Torp. Har du andre spørsmål er du velkommen til å kontakte oss.

21 000 abonnenter mottar bladet fem ganger i året. Abonnentene består av MF-venner, tidligere studenter og ansatte, alle menighetsråd og kirkelige organisasjoner og institusjoner. Ved kildehenvisning kan artikler i *Lys og liv* gjengis fritt.

LENA SKATTUM SANDVIK
REDAKTØR

Opplæring i tro. Trosopplæringskonferansen på Lillestrøm har blitt den største årlige nasjonale samlingen i Den norske kirke. Mellom 1500 og 2000 ansatte og frivillige i kirkens barne- og ungdomsarbeid møter opp. Konferansen viser hvordan trosopplæring har engasjert hele kirken, både ledelse og grasrot, til å satse på barnet – på fremtiden.

Det er ikke bare kirkeadministrasjonen og lokalmenigheten som har snudd seg rundt for å reformere opplæringen av barn og unge i den kristne tro. Også utdannings-

institusjonene må henge med i svingen for å tilby relevant utdanning til en helt ny arbeidsgruppe: trosopplærerne.

I dette nummeret av *Lys og liv* retter vi fokus nettopp mot trosopplæringen – og mot hvordan vi på MF møter behovet for å gi kompetanse til de mange kirkeansatte som har tatt over skolens kristendomsundervisning. På baksiden av bladet kan du lese om vårt nye studietilbud for alle dem som er gode på praksis, men som trenger faglig kompetanse til å bidra i trosopplæringen.

Både tabuer og mer tradisjonelle tema knyttet til ungdommer ble satt på dagsorden da rundt 180 ansatte i kirke, organisasjoner og folkehøyskoler var samlet på MF i oktober.

Med livet som mønster. Mønster for livet.

TEKST: LENA SKATTUM SANDVIK
FOTO: LENA SKATTUM SANDVIK OG MARIANNE TORP

For fjerde gang klarte MF og Kirkerådet å fylle MFs auditorium 1 med ansatte og frivillige i barne- og ungdomsarbeid. Konferansen om ungdom, kultur og tro (UKT-konferansen) har satt seg hos målgruppen, og mange kommer igjen og igjen for å få ny inspirasjon til videre arbeid med ungdom og tro.

INSPIRASJON OG NYE INTRYKK

Sivert Hovde

– Jeg er på konferansen for tredje gang, og har likt meg godt alle gangene. Det er viktig å komme sammen om noe som vi jobber med i felleskap, mener deltaker Sivert Hovde. *Lys og liv* møter ham på konferansens andre dag, og

Hovde er svært fornøyd med det han har fått så langt. Han er fast ansatt som ungdomsarbeider i Molde domkirkes menighet. Her driver han det ungdomsbaserte tiltaket «SubUrban» som sørger for at ungdommer kan

få komme inn i kirken på kafé tirsdager og torsdager, og på gudstjeneste på søndager.

– Det er fint med en konferanse som har ungdom og tro i fokus. Dette gir inspirasjon og nye inntrykk som er viktige for arbeidet mitt, sier Sivert.

Selv er han utdannet grafisk designer, men har vært veldig engasjert i kristent arbeid hele livet. – Å formidle troslov er noe man kan gjøre uansett utdanning. Men det er fint å kunne komme hit for å dele erfaringer med andre, sier Sivert. Han er svært fornøyd med seminaret om ungdom og alkohol, og med filmskaper Margreth Olin sitt seminar om ungdommer i vanskelige situasjoner.

TABU OG TRADISJON

Universitetslektor Astrid Sandsmark er primus motor for konferansen. Hun forteller at komiteen bak konferansen har jobbet mye med tematikken som ble belyst i årets konferanse.

– Vi turte å ta opp mange viktige tema i år. Blant annet satte vi skilsmisens innvirkning på barn og unge på timeplanen en formiddag. Dette er et tema som er viktig for alle – for det angår så mange. Men det ble tydelig for meg at dette like fullt er et tabuemne, sier Sandsmark.

Professor Andrew Root fra Luther Seminary i USA satte lys på dette dilemmaet, som voksne tilfører barn og unge, og som ikke er så lett å forholde seg til, verken for kirken eller for samfunnet generelt.

Astrid Sandsmark

– Root poengterte at det er viktig at kirken tar tak i denne utfordringen og blant annet gjør noe så grunnleggende som å spørre barn og unge om hvordan det går med dem etter skilsmisken, sier Sandsmark.

Hun forteller at Root også utfordret menigheten til å kunne favne begge foreldrene inn i fellesskapet etter at de er skilt. Dette mener han, selv om det er vanskelig for foreldrene, er viktig for barna, for at de kan ha et sted å gå til der begge foreldrene er.

KONKRET HJELP

Andre viktige og mer tradisjonelle tema som ble tatt opp på konferansen var konfirmasjon, rus og sex. – Ved siden av disse «evige temaene» er det bra å dvele ved tyngre tema som selvsykdom, skam, synd og skilsmisse – slik vi gjorde i år. Det er mye tabu i dette – men desto viktigere å sette det på dagsorden. Tilbakemeldingene fra deltakerne sier at vi klarte å være konkrete i vår omtale av disse utfordringene. Og det er det vi ønsker: Å snakke klart inn i hverdagen som barn og unge står i – og som

Andrew Root

disse ungdomslederne dermed også må forholde seg til. Vi ønsker å være konkret til hjelp, og få deltakerne til å reflektere over egen praksis.

Liv Iren Westnes arbeider med ungdommer i Asker menighet. Hun har kommet på konferansen i håp om å lære nye ting som hun kan ta med seg inn i arbeidet. Westnes er utdannet sosionom, og har studert teologi i to og et halvt år.

Liv Iren Westnes

– Konferansen har vært veldig bra! Her er interessante og relevante foredrag med tema som sier noe om ungdommers hverdag. Vi får en bevissthet om hvem vi møter og deres livssituasjon, sier Liv Iren. Hun er fornøyd med at seminarene gir henne verktøy som hun kan bruke i etterkant av konferansen.

Gjengangere. Mange av deltakerne på MFs konferanse om ungdom, kultur og tro kommer tilbake år etter år for å få ny inspirasjon til sitt arbeid blant ungdommer.

– Tiden på MF var fantastisk. Trosopplæringsleder Silje Merete Ljosland løfter frem MFs UKT-studium som en god forberedelse til arbeid i kirkens barne- og ungdomsarbeid.

Jesus på Nesodden

TEKST: ESKIL SKJELDAL
FOTO: FRA NESODDEN MENIGHET

FAKTA

Navn: Silje Merete Ljosland
Alder: 25 år

Silje har en bachelor i UKT (Ungdom, kultur og tro) fra MF. Etter MF tok hun et år på friluftslivslinja på Høgskulen i Volda, og lekte seg gjennom Sunnmørsalpene.

Nå arbeider hun som trosopplæringsleder på Nesodden i Akershus.

Nyttige UKT. – Jeg får god bruk for bibelfagene og studiepoengene i tros lære og etikk i jobben min som trosopplærer, sier Silje Merete Ljosland.

Silje Ljoslands dager er fylt av barn og ungdom fra Nesodden. Hun møter mange barn og unge fra tre menigheter: Gjøfjell, Skoklefall og Nesodden menigheter.

– *Hva består hverdagen din av, Silje?*

– Jeg har hovedansvaret for trosopplæringen, og jobber med barn fra 0-18 år. Mesteparten av tiden går med til konfirmasjonsarbeid, ledertrening, ungdomsgudstjenester og klubb for tweens - de som er i alderen mellom barn og tenåring. I tillegg blir det mange enkelttiltak som *Lys Våken*, *Tårnagentbelg* og utdeling av fireårs-bøker. Jeg jobber også med oppfølging av frivillige og deltidsansatte innenfor barne- og ungdomsarbeidet i kirkene våre.

GUD OG INSPIRASJON

– *Er barn og ungdom på Nesodden interessert i Gud og Jesus?*

– Tja. Flesteparten er nok ikke det, og det ser vi tydelig på oppmøtet. Vi sender ut invitasjoner til alle døpte i hele årskull, men ser at ikke alle kommer. Noen er aktive og engasjerte, men mange ser vi aldri.

Silje forteller at hun bruker en del tid på å nå de som ikke kommer. Allikevel tenker hun at det er bra å invitere bredt, siden mange av de som melder seg på arrangementer gjør det fordi de har fått invitasjonen i posten.

– Oppmøtefokus innenfor trosopplæringsreformen er utfordrende, fordi jeg har noe å strekke meg etter. Jeg må hele tiden tenke nytt og annerledes.

UKT

– Tiden på MF var fantastisk. Det var et meget godt sosialt miljø, og vi ble en utrolig sammensveiset klasse. Lærerne var engasjert, og praksis og teori var veldig godt integrert. Om vi hadde spørsmål i timene, var det alltid rom for det. I studiet måtte vi også være i praksis i organisasjoner og menigheter. Det var fruktbart. Vi så at ting tar tid, og at man ikke ser resultater med en gang. Noen ganger ser vi også resultater som ikke skyldes vårt eget arbeid, fordi Gud jobber samtidig på måter vi ikke får med oss.

TEORI OG PRAKSIS

– Utdannelsen fra MF har gjort meg mer bevisst. Jeg vet hva jeg ønsker med barne- og ungdomsarbeidet, og føler at jeg har testet ut ting før jeg begynte i jobben. Det kan jeg takke studiet for, sier Silje.

Hun føler at fokuset på teologi på UKT har gitt henne en større teologisk tyngde, og at studentene lærte mye av å stå foran andre, og være trygg i rollen som leder.

– UKT har gjort at jeg bruker mindre tid på å skrive en undervisningsbolk eller en andakt. Før ville jeg brukt mer tid på detal-

jer, enn på selve innholdet. Nå kan jeg fokusere på hva jeg ønsker å formidle inn i konteksten. Teologien har gitt meg tyngde. MF har gitt meg mange verktøy til å finne inspirasjon og stoff.

ENKELTINDIVIDET

Silje løfter også frem studiets fokus på enkeltmennesket. Det viktigste er ikke å få flest mulig folk med i ungdomsarbeidet. Det handler like mye om å møte hver enkelt ungdom på en skikkelig måte.

– Vi må ikke la menighetenes barne- og ungdomsarbeid bli en konkurranse om de fineste statistikkene. Det må få være et sted der barn og unge kan møte hverandre og Jesus i sitt eget tempo. Av og til tenker jeg at trosopplæringsreformen kanskje skulle tørre å ikke satse så bredt hele tiden? Man prøver å nå alle, men står i fare for å ikke nå noen. Dette avhenger selvsagt av den lokale konteksten, men vi bør reflektere over dette.

Silje synes jobben på Nesodden er spennende. Hun får møte mange barn og unge, som alle er svært forskjellige, og hun ser at alle sammen har mye å bidra med i kirken.

Å lage et nytt fag

TEKST: LENA SKATTUM SANDVIK
FOTO: JOSTEIN ASKJER

Kompetansenettverket for trosopplæring i Norge har konferanse. En gruppe fagfolk og praktikere setter et nytt fag på dagsorden. Men faget har ikke noe navn enda.

– Vi snakker om et fag som ikke er her helt enda, og det til tross for at det er en lang tradisjon for dåpsopplæring og kristendomsopplæring i skolen, sier Øystein Lund, studie-dekan ved MF. Han står for åpningsrefleksjonene denne dagen, og er en av tre MF-lærere som deltar i programmet.

Med trosopplæringsreformen har utdanningsinstitusjonene fått en ny arbeidsgruppe å sikre utdanning: Trosopplærerne. Det er ikke utarbeidet formelle kompetansekrav til denne gruppen. I dag består arbeidsstokken av mennesker med svært ulik arbeidsbakgrunn.

ET EGENARTET FAG

Lund maler med bred kost, og mener man må tenke stort nok om faget som er under utvikling. – Dette handler om hele samfunnets forhold til den kristne tro. Hvem skal møtes med faget? spør han. Han mener at det bør ha

en egenart i forhold til RLE-faget, og det må skapes et fag som er mer enn pedagogikk. – Mange barn har ikke bibelkunnskap. Derfor må vi starte der barna er, og gi dem del i den kristne tradisjon – det må skapes identitet, sier han.

Lund mener at det å bruke riter, praksiser og artefakter som er typiske i en kirkelig tradisjon er viktig i denne sammenhengen. Dette skal gi hjelp til kristen utvikling.

– Vi må danne et fag som utfordrer til åpenhet og kreativitet. Å være i endring vil være en viktig del av dette tverrfaglige faget. Det er også et kontekstuelt element i dette, med forståelse av menighetens og barnets kontekst. Navnet på faget må favne såpass stort at vi tar mål av oss til å ville noe overfor det store samfunnet som har gitt oss et mandat på området, sier Lund.

TA VARE PÅ BARNAS KREATIVITET

Trygve Wyller, dekan ved Teologisk fakultet, Universitetet i Oslo, får også holde innledningsforedrag. Han mener at kreativitet, og det å ta vare på barnet og la et hvert barn få oppdage sine egenskaper, er viktig i det nye trosopplæringsfaget.

– Vi må skape et praksisfag, et oppdagelsesfag, et tolkefag og et handlefag. Hvordan lever et barn i hverdagen? Dette må ikke settes til siden for troen. Barn er kreative på et uendelig antall måter, både gjennom lek, følsomhet,

lengsler, drømmer, nysgjerrighet og språk. Det er blasfemisk å hindre barnets kreativitet, sier Wyller.

Dekanen mener at det er en sammenheng mellom relasjon/felleskap og trosinnhold, og at dette må være integrert i hverandre på en nyskapsende måte i det nye faget.

FAGET ENGASJERER

Salen er aktiv etter åpningsforedragene, og deltakerne kommer med innspill på hva som burde med i det nye faget. Både «danning», «livstolkning», «livsmestring» og «oppvekst» er stikkord som nevnes. Det understrekes også at faget ikke må bestå av teologiundervisning alene, men at pedagogikk og sosiokulturelle lærings-teorier er viktig. Dette kan gi en kobling mellom hverdag, faglig praksis og kunnskapsfeltene man ønsker å gi utdanning i.

Trosopplærerne: Med trosopplæringsreformen har utdanningsinstitusjonene fått en ny arbeidsgruppe å sikre utdanning.

FAKTA:

Les professor Heid Leganger-Krogstads kronikk om barn, unge og kristendommens fremtid på side 16.

MF har allerede i samarbeid med Misjonshøgskolen i Stavanger utarbeidet deltidsstudier i trosopplæring. Les mer om dette på baksiden av *Lys og liv*.

INTELLEKT OG DIDAKTIKK

Også forskningsdekan Karl Olav Sandnes og professor Heid Leganger-Krogstad har innlegg senere på dagen. Sandnes legger vekt på at det er viktig å skape et fag som ikke stenger annen intellektuell kunnskap ute. – Troen skal kunne redegjøres for, og den skal kunne forsvares. Man må kunne bli voksen med sin tro, som kritisk og spørrende menneske. Man er ikke i et vakuum – og troen må plasseres i de intellektuelle strømninger som finnes i samtiden, sier han.

Leganger-Krogstad legger vekt på at trosopplæring som fagområde skal dyktiggjøre studenter til å lede menighetens undervisnings- og læringsarbeid. Hun belyser ulike læringsteorier og syn på didaktikk i møte med dette.

Øystein Lund kommer med en oppfordring til staten og Kirkerådet mot slutten av konferansen: – Skal trosopplæring bli et fagområde som setter seg, må det gis bevilgninger til å utdanne til dette prosjektet.

3 om

Hvilken type trosopplæring – som du opplevde din barndom/ungdomstid – har hatt størst betydning for din tro?

ANNE-LISE HILLE (25)
Student MF

– Som barn i Hafrsfjord menighet i Stavanger gikk jeg på søndagsskolen, sang i barnegospelkor og var med i ulike klubber der jeg lærte mye og fikk utfolde meg. Selve opplevelsen av menighetens

felleskap var sterk. Gjennom praksis fikk jeg erfaring og lære at tro og relasjon, både til Gud og til mennesker, er knyttet tett sammen.

MORTEN HOLMQVIST (38)
Stipendiat MF

– Jeg tror nok at fellesskapet i ungdomsmiljøet i Misjonskirken har hatt størst betydning. Samtidig har kulturen hjemme vært utrolig viktig. Jesus og kristen tro var naturlig

til stede hos mamma og pappa, og det ble det hos meg også. Men jeg er evig takknemlig for det gode ungdomsmiljøet jeg fikk være en del av, turene og leirene vi dro på sammen. Og så har det vært noen enkeltpersoner som har sett meg på en god måte i oppveksten. De har også betydd mye.

KRISTIN NORSETH (63),
Lærer MF

– Jeg vokste opp i et miljø hvor hjem, skole og kirke spilte på samme lag. Mine gode foreldre med stor sans for barn har uten tvil vært de viktigste personene. De lærte

meg å be fra jeg var bitteliten, lese i Bibelen, gå i kirken og delta i frivillig kristelig arbeid. Og så er det den hærskaren mennesker jeg ikke husker navnet på: gode kristendoms lærere i skolen og ikke minst søndagsskolens personale. Senere ble det skolelaget, der troen fikk modne og jeg fikk ansvar og oppgaver å vokse på.

TEKST: ESKIL SKJELDAL
FOTO: MARIANNE TORP OG
LENA SKATTUM SANDVIK

– Interessen for å forstå den kristne troen og for å arbeide filosofisk har gått hånd i hånd, sier MF-professor Peder Gravem, som nå har takket av.

Behovet for å forstå

Takkegaver. Gravem får MF-vase og blomster av rektor Vidar L. Haanes.

«Jeg har et behov for å kunne forstå min kristne tro i forhold til de utfordringene som for eksempel filosofien reiser.»

26. september holdt Peder Gravem sin avskjedsforelesning. Gravem har bidratt stort innenfor feltet religionspedagogikk, og har reflektert særlig mye over den norske skolens undervisning i religion og livssyn. Gravem har jobbet tett på de store utfordringene knyttet til endringene i kristendomsfaget fra kristendom, til KRL og til slutt RLE. Gravem er en allsidig mann, og har i tillegg til å være vitenskapsmann arbeidet som lektor, og vært småbruker. Natur- og dyreliv er en stor interesse, noe han nå kan få tid til å dyrke i større grad. Men livet som aktiv akademiker er et tilbakelagt stadium.

– *Hva kommer du til å savne mest fra MF, Peder?*

– Jeg kommer til å savne den daglige kontakten med kollegene. Jeg har hatt et meget godt forhold til mine kolleger, det har vært helt konfliktfritt.

Peder blir litt stille når jeg spør om hva som har gjort sterkest inntrykk fra tiden på MF: – Jeg tror det er dette at vi ansatte har hatt svært gode personlige relasjoner, samtidig som vi tenker ulikt om faglige spørsmål. Det har vært unikt.

FRILUFTLIVSMANNEN

Peder er en praktisk mann. Nå skal han bruke tid på snekring og naturliv. Han har et meget reflektert forhold til sin interesse for jakt og dyreliv.

– Jakt og fiske er viktig for meg. Men også bare det å være ute. Det å kunne studere dyr og fisk uten å jakte på dem, betyr vel så mye. Jakta er en slags unntakssituasjon, for der setter man til side den mest naturlige holdningen til dyrene: Å studere og betrakte.

– *Men likevel jakter du?*

– Ja, men med en klar bevissthet om dette paradokset. Jeg er på innsiden av en gammel bonde- og jegerkultur, der man kombinerer glede over levende dyr med det å drive jakt. Jakt er et spill etter veldig bestemte regler, der man må vise respekt for dyra og utsette dem for så lite lidelse som mulig.

AKADEMIKEREN

– *Vil vi se noe faglig fra deg, eller blir du borte i skogen fremover?*

– Det får tiden vise. Erfaringen min er at når jeg har fått litt avstand til academia, så kan suget fra mine akademiske interesser innhente meg.

Peder har betydd mye for opplæring i skole og kirke, der begrep som «livstolkning» og «livsmestring» har vært sentrale. Han har bidratt aktivt i diskusjonene rundt kristendomsfagets posisjon i skolen.

– *Hva er den største utfordringen for skolens undervisning i religion, livssyn og etikk?*

– Det er å kunne videreføre en didaktikk som gjør det mulig å kombinere to ting: Nærhet og distanse. Didaktikken må være slik at man kommer på innsiden av lærestoffet, og de ulike religionene. Men man må også beholde en pedagogisk avstand som respekterer at elever og foreldre har forskjellige oppfatninger om tro og livssyn.

TENKEREN

– *Kristentro som livsmestring har vært viktig for deg. Mestrer du ditt eget trosliv?*

– Når jeg tenker over ting i ettertid, ser jeg at min kristne tro har preget den måten som jeg har tolket vanskelige erfaringer på. Perspektivet fra kristen gudstro har vært til hjelp for å komme til rette med vanskelige og krevende livssituasjoner.

Peder forteller om sin interesse for filosofisk arbeid. Han er opptatt av at de måtene som kristendommen tolkes på må være på høyde med det livet folk erfarer og lever.

Han forteller om behovet for å forstå: – Jeg har et behov for å kunne forstå min kristne tro i forhold til de utfordringene som for eksempel filosofien reiser. Jeg har opplevd filosofiske livstolkninger som relevante for hvordan vi skal forstå kristen tro. Slik har min interesse for å forstå kristen tro og for å arbeide filosofisk gått hånd i hånd.

SR-leder

Sunt med forskjellighet

MF er i hovedsak et teologisk studiested, men mangfoldet av studietilbud har endret sammensetningen av studenter.

Under overskriften «Ber til Allah på kristen presteskole», skrev Vårt Land 3.10.2012 om hvordan Det teologiske Menighetsfakultet legger til rette for religiøs praksis. Allerede i overskriften er det tydelig at journalisten har misforstått et par ting. Retorikken det er skrevet i antyder også at det er noe sensasjonelt ved at studenter med annen tro får be, også på MF. Studentrådet ved Det teologiske Menighetsfakultet støtter administrasjonen og ledelsen i deres holdning om å imøtekomme ønsket fra studenter med muslimsk bakgrunn om et sted å be.

PRESTESKOLE?

Men altså, disse misforståelsene om MF. Først: Presteskolen. MF er en akademisk utdanningsinstitusjon. Ikke en skole. Det ligger en forskjell i dette, som for eksempel at vi ikke har timer, men forelesninger. Vi

har ikke kontaktlærere, men studieveiledere. Vi som studerer her sikter mot en utdanning i form av bachelorgrader, mastergrader og profesjonsutdanninger. Ikke generell studiekompetanse.

For noen tiår tilbake kunne man nok sagt at MF var et studiested hvor man utdannet teologer, som ble prester. I dag utdannes studentene for senere å jobbe som kateketer, diakoner, ungdomsarbeidere, lektorer, samfunnsvitere og mange andre jobber innenfor kultur-, religion- og samfunnsfæren.

Samtidig: Det er ingen tvil om at MF er et teologisk studiested, og som sådan et kristent. Dette er synlig og tydelig også i studiehverdagen blant annet ved at vi hver dag, i regi av våre studentprester, har tidebønn både på morgenen og ettermiddagen samt

andakt på formiddagen. Vi har i over hundre år utdannet folk til å jobbe i kirke og menighet, som er en tradisjon vi står i en stolt forlengelse av.

ØNSKET MANGFOLD

Mangfoldet av studietilbud som finnes ved MF i dag har endret hvordan sammensetningen av studenter er. Det burde ikke overraske stort. I Studentrådet ved Det teologiske Menighetsfakultet vil vi tydelig presisere at dette mangfoldet blant studenter er ønsket. Det er også, for oss som studerer her, tydelig at dette kulturelle og religiøse mangfoldet er en styrke for den akademiske hverdagen på MF. Læring og refleksjon skjer i stor grad i møte med de som tenker annerledes enn deg selv, og derfor ser vi på utveksling med utdanningsinstitusjoner over hele verden som en styrke. Det er et sunnhetstegn for studiemiljøet her på MF at folk tror forskjellig, tenker forskjellig, og mener forskjellig.

Petter N. Dille
Studentrådsleder

Alumni 40 år

Cand.theoler fra 1971 og praktikumskullet fra 1972 markerte sitt 40 årsjubileum på MF i slutten av august.

Foran fra venstre: Oluf Teinum og Nils Heie. Andre rekke fra venstre: Einar Huglen, Morten Svendsen, Stein Unneberg, Georg Reistad, Magne Osland og Finn Gunnar Tønnesen. Tredje rekke fra venstre: Jens Ivar Aasen, Asbjørn K. Haugen, Leif Karsten Paus, Bjørn Mathiassen, Helge Nesse og Ivar Myhre. Bakerst fra venstre: Bjarne Kleivane, Bjarte Våge, Tor Trydal, Jørg Dovland, Bjørn Øyvind Fjeld, Arne Rein Dahl og Kjell Svein Skog.

Da Bjørn Øyvind Fjeld (Misjonsforbundet) ville starte på teologistudiet i 1965, ble han nektet adgang til MF og anbefalt TF i stedet. Dette til tross for at han hadde alle attester og var medlem av Den norske kirke. Grunnen til utestengelsen fra MF var at han også var medlem i en lokalmenighet i Misjonsforbundet. Etter protest og ny runde i professorrådet, fikk han likevel begynne teologistudiene ved MF. Først i 1972 ble MF åpnet for medlemmer av frikirker. Fjeld forteller om flott feiring, og at det var hyggelig å treffe så mange av medstudentene etter så mange år.

Alumni 25 år

Praktikumskullet våren 1987 møttes til 25-årsjubileum i økumeniske omgivelser i Genève 13.-16. september. Det faglige og sosiale programmet inneholdt bl.a. foredrag ved generalsekretær i Kirkenes Verdensråd (KV) og 25-årsjubilar Olav Fykse Tveit. Temaet han belyste var *Den økumeniske rørsle i dag som reformasjons- og fornyingsrørsle*. Det ble holdt festmiddag på KV's studiesenter Bossey. Her opplevde kullet også morgenandakt ved de afrikanske studentene. De besøkte reformasjonsmuseet i Genève, og det gamle klostersetteret Cluny og Taizé.

Med på turen var følgende ni jubilarer:

Marta Botne, Marit Isaksen Espedalen, Marit Plener Gran, Marit Slettum, Per Kristian Aschim, Gunnar Ellingsen, Sigurd Skollevoll, Trond Solvang og Olav Fykse Tveit.

Forskning aktuelt

Publikasjoner i fremragende, internasjonale tidsskrifter

Stipendiat Asle Eikrem har publisert artikkelen "Kearney on the possibility and actuality of God – critical remark" i det tradisjonelle og svært anerkjente tidsskriftet *Neue Zeitschrift Für Systematische Theologie und Religionsphilosophie*.

Universitetslektor Glenn Øystein Wehus har sammen med Anastasia Marvela publisert artikkelen "In the workshop of a preacher-scholar? Christian jottings on an Oslo parchment." i *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*. Dette er et av de ledene internasjonale tidsskriftene innen innskrifter og tekster skrevet på papyrus/pergament.

Publikasjoner i Teologisk Tidsskrift

Norsk Teologisk Tidsskrift (NTT) og *Tidsskrift for Teologi og Kirke* (TTK) har som kjent slått seg sammen fra 2012 og blitt *Teologisk Tidsskrift*. NTT og TTK har hatt tilknytning til hvert sitt teologiske fakultet og har levd side om side i over 80 år.

Teologisk Tidsskrift eies av Teologisk fakultet, Universitetet i Oslo og Det Teologiske Menighetsfakultetet, Oslo, og utgis i samarbeid med Universitetsforlaget. Tidsskriftet støttes av Norges forskningsråd. Tidsskriftet skal stimulere til forskning, kommunikasjon og diskusjon innenfor og mellom teologiske disipliner, tradisjoner og fagmiljø. Det skal publisere fagartikler, faglige debattinnlegg og bokmeldinger og være en god publiseringskanal både for yngre og for mer etablerte forskere.

Hittil i år har 3 av MFs lærere fått publisert sine artikler i *Teologisk Tidsskrift*. Stipendiat Asle Eikrem har skrevet artikkelen: *Hvordan skal vi forstå forholdet mellom etikk og ontologi?: En kritisk lesning av Hilary Putnams og John Caputos*

metaetikk i lys av Lorenz Puntels forståelse av etiske utsagn. Postdoktor Gard Granerød har bidratt med: *Om møtet mellom islams Koran-dogme og (vestlig) akademia*. Og: Stipendiat Nils Hallvard Korsvoll har skrevet artikkelen: *Nattverd utan innstiftingsorda?*

Peder Gravems konklusjon

Vi tar med konklusjonen i Peder Gravem sin avskjedsforelesning *Frå KRL til RLE – eitt steg fram og to tilbake?* fra 26. september i år:

«Ein dag i slutten av august ringte Solveig Elin frå MF for å få emnet for denne forelesinga. Eg stavra meg da nedover ei bratt fjellside på tur frå reinsfjellet, med rifle og ein sekk nedlest med kjøtt, telt og utstyr. Eg kom meg fort over i akademisk modus og poengterte at vi måtte ha spørsmålsteikn etter overskrifta. Men der og da kjente eg meg nokså sikker på at utfallet ville bli ein påstand om at fagutviklinga frå KRL til RLE var eitt steg fram og to tilbake. Når eg no har gått gjennom dokumenta på nytt, oppdaga eg at det inntrykket meir baserte seg på framlegga til lov og læreplan enn på det som faktisk vart vedteke etter høringsrundane. Så konklusjonen blir litt mindre drastisk: *Eitt steg fram og*

eitt tilbake. Det er visse tendensar i fagutviklinga eg har kritisert. Samla sett meiner eg at også RLE må forståast som eit opplegg for integrering, sjølv om denne profilen på nokre punkt er svekka. Namneendringa frå KRL til RLE inneber heller ikkje at vi har fått eit nytt fag med ein annan grunnprofil. Faget kan framleis gje gode nok rammer for ei undervisning som sikrar foreldreretten og samtidig gjev likeverdig opplæring til elev-ar med bakgrunn i ulike kulturar, religionar og livssyn.»
Les avskjedsintervjuet med Peder Gravem på side 10.

Skal bistå norsk UD

Frida Nome, stipendiat i religionsvitenskap ved MF, har bakgrunn som forsker ved PRIO og har arbeidet ved ambassaden i Damaskus. Hun har det siste året vært en av de mest brukte eksperter på Syria i norsk offentlighet. Nome har nå, sammen med Henrik Thune fra NUPI, vunnet en anbudsrunde for å bistå det norske Utenriksdepartementet (UD) med analyse av, og samarbeid med, det egyptiske sivilsamfunn, universitetssektoren og kulturlivet

Mitt funn Konfirmanter og læring

Jeg har analysert konfirmantplanene i Norge (1978, 1998 og 2010) ut fra spørsmålet: «Hvilke læringssyn finnes det i de tre ulike konfirmantplanene?» Dette spørsmålet bringer oss rett inn i et komplisert felt: «Hva er læring?»

TEKST: MORTEN HOLMQUIST, STIPENDIAT VED MF
FOTO: STOCKPHOTO

KOGNITIVE ELLER SOSIOKULTURELLE PERSPEKTIV?

Et grunnleggende skille går mellom kognitive perspektiver på læring, der fokuset er på mentale prosesser, og perspektiver som vektlegger sosiokulturelle perspektiver på læring.

1) Et kognitivt syn på læring forstår *læring som tilegnelse*. Sinnet forstås som en container hvor fakta, ideer og kunnskapsinnhold blir lagret eller konstruert.

2) *Læring som deltakelse* forstår læring og kunnskap som grunnleggende sosialt og kulturelt betinget. Læring blir en sosial praksis man deltar i.

3) Det tredje synet åpner for perspektiver fra de to foregående metaforene. *Læring som ny kunnskaps-skaping* vektlegger prosessene hvor individet i møte med det kollektive skaper ny kunnskap.

Disse tre metaforene, som er utviklet av forskere (Sfard, 1998 og Pavolla og Hakkaria-nen 2005), brukte jeg som redskaper for å

analysere hva slags læringssyn som finnes i de tre konfirmantplanene – både eksplisitt og implisitt.

PLANEN 1978

I konfirmantplan fra 1978, er det et eksplisitt syn på *læring som tilegnelse*. Kristen kunnskap blir tydelig identifisert med et individualistisk syn. Konfirmanten må kunne gjøre rede for de sentrale punkter i den kristne tro. Planen legger også opp et meget detaljert program for hvordan dette skal skje. Samtidig ligger et annet syn implisitt i planen. Ønsket er å trekke konfirmantene inn i gudstjenestefellesskapet, i motsetning til en ensidig skoleundervisning. Slik utfordret planen mye av datidens konfirmasjonspraksis.

PLANEN 1998

I konfirmantplanen fra 1998 mener jeg det finnes eksplisitte ulike syn. Her finnes både *læring som tilegnelse* og *læring som deltakelse*. Læring som tilegnelse trer tydelig fram der kristen kunnskap blir forstått med et sentralt innhold, og læringen har et individuelt fokus. I kontrast til dette, blir læring som deltakelse eksemplifisert gjennom disippelfortellingen som læringsmodell, samt et nytt og sterkere fokus på kontekst; stedet – fellesska-

pet er avgjørende for hva som læres.

PLANEN 2010

Til slutt viser analysen at Trosopplæringsplanen *Gud gir – vi deler* (2010) har elementer av alle de tre ulike læringssynene. I utviklingsprosessen ble planen kritisert for å ha for lite konkret innhold. Dette ble implementert i den endelige versjonen, og gir planen en sterkere grad av intern spenning:

Læring som tilegnelse vises eksplisitt gjennom bruken av kjernetekster, kjernetiltak og en kjerne av tanke- og handlingsmessig innhold.

Læring som deltakelse trer frem gjennom synet på det lærende fellesskapet. Her utfyller barns- unges- og voksnes perspektiver hverandre.

Læring som ny kunnskaps-skaping ligger implisitt i planen. Eksempler på dette er perspektivene på lokal utvikling etter behov, med samspill og relasjoner fra andre områder. Samt eksempler gjennom fortellinger i planen hvor ny kunnskap skjer gjennom bruken av symboler.

For mer info: letra.mf.no

Barn og unge er kristendommens framtid

Kirkebygg går i arv, men ikke kristendom. Tradisjoner, kunnskaper og verdier arves ikke. Kristendommens framtid i Norge bestemmes derfor av at barn og unge innlemmes i den kristne religion.

TEKST:
HEID LEGANGER-KROGSTAD,
PROFESSOR I RELIGIONS-
PEDAGOGIKK

Innlemmelsen i kristendommen skjer gjennom at barna blir brukere av de ritene, vane, språket og redskapene som utgjør religionen. Barn trenger mulighet og rom for utprøving og praksis.

VEIEN INN I KIRKEN

En tredjeklassing sitter på skolegudstjeneste og studerer alle tallene på salmetavla, som var utformet med tydelig midtstreke og strek under alle sifrene. Vel tilbake på skolen sukker han til læreren sin: "Jeg skjønner ikke den matematikken de bruker i kirken altså. De tallene stemte ingen vei."

Kirken er preget av tydelige konvensjoner og et særegent språk. Veien inn kan derfor være lang, men den kan gjøres kortere:

Foreldre som erfarer en støttende og rollebekreftende dåpssamtale og en babysang som er til for deres sønn/datter, har fått en god start.

Mor til 4-åringen som nølende beveger seg fram i koret for å motta 4-årsboka og tripper gledesstrålende tilbake til plassen på mors fang, får erfare at kateketen vil barna noe og får dem til å delta. Gudstjenesten går derfor forbausende fort. Kirkekaffen går også bra da 4-åringmoren treffer en annen mor fra barnehagen.

Konfirmantforeldre er ofte frustrerte tenåringsforeldre og nølende kristne. Også disse kan oppleve å bli regnet med i den kirken de besøkte på julaften i fjor. De likte samtalen om «mobbing på nett» på foreldremøtet, og det var egentlig veldig fint å få tenne et lys for egen konfirmant. Tanken på en felles konfirmasjonsfest med ekskona ble faktisk litt lettere å forestille seg.

I menigheter som er med i trosopplæringsreformen er 77 prosent av foreldrene "meget tilfreds" eller "tilfreds" med barnas konfirmasjonstid. Foreldre blir generelt positivt overrasket i møte med kirken. Tre av fire foreldre har fått informasjon om kirkens tilbud til barn og unge (KIFO Notat nr 1/2012 *Menighetens samvirke med hjemmet*).

HJEMMET ER VIKTIGT

Opplæringen i kristendom skjer først og fremst i hjemmet, så menighetens oppgave

er å bekrefte og støtte foreldre, faddere og besteforeldre. De fleste foreldre gjør en formidabel innsats i form av å gi barna en trygg og god base med kristne livsverdier. De utfører det kallet foreldrerollen er, på en ansvarlig og god måte. Søndagen er fortsatt en dag med større ro og hvile i svært mange hjem, også i familier som ikke jevnlig går i kirke. Søndagstur og søndagsmiddag hører ofte med. Allehelgensdag, advent, jul, nyttår, påske og pinse markeres i blomster, lys, pynt og skikker. Den kristne årsrytmen har sterkt feste i mange hjem. Menigheten kan støtte familiens oppdragelse ved å gi en håndrekning til den mer spesifikt kristne opplæringen i form av dåpslys, aftenbønneplakater, CD-er med kristne barnesanger, DVD-er om kirken og bøker med bibelfortellinger og kristen etikk, samt Bibel til 10-11-åringene.

TROSOPPLÆRINGEN OG GUDSTJENESTEN

Trosopplæringsreformen ble vedtatt av Stortinget 27. mai 2003 og reformen er under langsom (for langsom) opptrapping og implementering. I dag har kun 66 prosent av norske menigheter fått tilskudd til trosopplæring. Den siste tredjedelen venter med berettiget utålmodighet, og hele reformen

sliter med manglende politisk vilje til å kompensere for tapt opplæring i kristendom i skolen ved innføring av KRL. Tross dette, viser evalueringer av reformen at den har endret praksis også i menigheter som ikke har fått særegne tilskudd. Reformen har ført til økt fokus på barn og unge, og har blitt så gjennomgripende at den preger de aller fleste menigheter i Den norske kirke. Alle i stab og råd blir involvert.

Tilstandsrapport for Den norske kirke viser at i 2009 fant 52.5 prosent av all gudstjenestedeltakelse (av 6.2 millioner deltakelser) sted i gudstjenester med stort innslag av barn og unge. Da medregnes: familie- og barnegudstjenester, konfirmasjons- og julaftensgudstjenester, samt gudstjenester for ungdom, barnehagebarn og skolebarn.

Trosopplæringsreformen er en *gudstjenestereform*. Trosopplæringsreformen er også en *nattverdreform* ved at barn drar voksne med seg til nattverd. I tillegg kan den kalles en *lystenningsreform* ved lysglober og sidealtere og *bønnereform* med skrevne og tegnede bønnelapper.

UNNGÅ ALDERSSEGREGERING

Barn og unge av «smake- og kjennegenerasjonen» har en mer fysisk, kroppslig, tilnærming til religion. Det fører lett til mer støy, og er ikke helt uproblematisk. En del voksne føler at roen og høytiden går tapt. Barn og unges inntreden i hovedgudstjenesten er en ønsket del av reformen, og den bør ikke føre til voksen tilbaketrekking. Det norske samfunnet er blitt svært alderssegregert, og det ville være godt om gudstjenesten var en samling som fungerte på tvers av generasjonene.

Kirkebyggets utforming lokalt, bestemmer om det er mulig å ivareta både barns og voksnes behov ved å ha parallelle program under

del av gudstjenesten. Der trosopplæringen er blitt en integrert del av gudstjenestelivet, med mange gudstjenester på barns premisser, kan det være behov for voksne møtepunkter i form av bibeltimer, bønnegrupper og andakter ellers i uka. En todelt preken er også mulig: Først brettes evangeliefortellingen ut på en forståelig måte for alle aldre, deretter adresseres voksne problemstillinger knyttet til teksten. Barn (og unge) er vant med at mye av det de hører går dem hus forbi, men de fanger opp at her er det mer å gruble over: Det finnes en voksen verden der disse bibelske fortellingene er viktige.

Barn har en sunn aversjon mot å fores med ting som er middel for noe annet: Det vil si for at de skal bli snille barn, spise sunt, ikke grue seg til legebesøket og sove trygt. Det innebærer at aftenbønn blir sett på som et oppdragsmiddel dersom barna erfarer at bønne ikke er del av foreldrenes voksne liv. Grunnfortellingene i Bibelen er ikke midler i barneoppdragelsen. De er fortellinger på liv og død for alle generasjoner og bør framstå slik i alt menigheten gjør. Derfor har barns og voksnes felles møte med disse tekstene en grunnleggende verdi. Det innebærer et møte med de seige og lange tradisjonene som gjør barna kjent med Abraham, Ester, Jesus og Maria. Gjennom felles praksis med voksne, blir barna fortrolig med kristen hverdagsetikk.

LIVSTOLKNING I KIRKE OG SAMFUNN

Når barn av «smake- og kjennegenerasjonen» slippes løs i et kirkerom, ønsker de å ta del i de virkelige og ordentlige tingene. Dette fører til fargelegging av gudstjenesten. Det er trosopplærings oppgave å la denne utprøvingen vokse fram til å bli informert praksis. Barn prøver først, og graver og spør etterpå. Når tiden er inne, bør de få mulighet til å tilegne seg først grunnleggende, og deretter mer avansert, kristendoms kunnskap. Kirken er en god arena for å øve barn og unge til å bidra til frivillig samfunnsinnsats til nytte både for lokalsamfunn og verden.

Kulturliv og medier rettet mot barn og unge bør gi den kristne livstolkning sin berettigete plass ved siden av nyere religiøs praksis i landet vårt. Alle norske barn bør få møte innslag om søndagsfeiring og kristen høytidsfeiring via mediene.

Trosopplæringen er allerede et drivhjul i menighetsutviklingen. Uten grunnleggende opplæring av barn og unge bygges menighetene, og med det kristendommens stilling i folket, ned. Kirkebygg går i arv, men det gjør ikke kristendommen. Hver ny generasjon må innlemmes.

Folk

REDIGERT AV
MARIANNE TORP

PERSONALNYTT

Betjent **Knut Kitchen Døderlein** avsluttet sin 40-årige tjeneste ved MF 1. oktober 2012. Han har hatt sitt arbeidssted på MF helt siden bygget på Majorstuen ble reist i 1972.

Postdoktor **Atle Ottesen Søvik** er tilsatt som studiedekan for perioden 1. januar 2013 til 31. juli 2017.

Professor **Jan-Olav Henriksen** er tilsatt som forskningsdekan for perioden 1. august 2013 til 31. juli 2017.

Trine Anker er tilsatt som førsteamanuensis i religionsvitenskap med vekt på RLE og den multikulturelle skole. Hun tiltrer 1. januar 2013.

Evangeliet. MFs nye studentprest, Elin Lunde, var liturg og leste evangelieteksten under MF-gudstjenesten i Oslo domkirke. Rektor Vidar L. Haanes var medliturg, mens forskningsdekan Karl Olav Sandnes holdt prekenen.

Åpen dag på MF

Fullt hus på MFs åpne dag, lørdag 13. oktober. MF bød på en dag full av faglig input med interessante seminarer og foredrag. Takk til alle, både foredragsholdere og gjester, som kom og bidro til et spennende program, fulle auditorier, stappfull kantine og stor stemning! Søndag 14. oktober var det MF-gudstjeneste i Oslo domkirke.

nende program, fulle auditorier, stappfull kantine og stor stemning! Søndag 14. oktober var det MF-gudstjeneste i Oslo domkirke.

NY REDAKTØR I LYS OG LIV

Lena Skattum Sandvik begynte som informasjonsrådgiver 1. august og er blant annet ny *Lys og liv*-redaktør. Lena kommer fra tilsvarende stilling i IKO – Kirkelig pedagogisk senter. Lena er også rekrutteringsansvarlig ved MF og har ansvar for MFs nettsider.

Birgitte Elin Bjørnstad Sæbø er universitetslektor II ved MF - og bidro under Åpen dag med forestillingen: "I begynnelsen var ordet" sammen med gitarist Ulla Käll.

Full kantine. Det var flere hundre mennesker innom MF denne lørdagen i oktober. Både gamle og unge gledet seg over faglig oppdatering - og møter med hyggelige folk.

Andakten

Behovet for trygghet

Vi er på tur, sønnen min på fire år og jeg. På vei inn i skogen tar han hånden min og sier, "Mamma, jeg vet hva dåp betyr, jeg". "Hva tenker du at dåpen betyr da?" Han svarer: "Dåp betyr at vi er beskytta av Gud, vel". I livet til fireåringen er riddere og sjørøvere en del av en verden som glir mellom fantasi og virkelighet. Fascinasjonen for det litt skumle kan være stor, men behovet for trygghet er også stor.

Nyere forskning har vist at nettopp beskyttelse er hva foreldre håper at dåpen vil

gi. Dåpen er en god ramme for vår bønn om Guds beskyttelse av barnet. I tillit til Gud bærer vi barna våre frem til døpefonten. Der får vi et løfte om at Gud vil være med barnet alle dager – når det har det godt, men også når det har det vondt. Det er et løfte som møter et helt grunnleggende behov for barn og deres foreldre: Behovet for trygghet.

Gud har kalt oss til å være Guds medarbeidere på jorden. Dåpens løfte om at Gud vil være med barna alle dager, er derfor ikke bare en hvilepute – men også et kall til oss

om å ta vare på de små. Som kirke, og særlig gjennom trosopplæringen, kan vi bidra til å lage og å støtte opp om arenaer der barn kan utfolde seg i trygghet – og slik være Guds medarbeidere i Guds omsorg for de små. La oss be om styrke, mot, kjærlighet og visdom til alle de som står i dette viktige arbeidet.

TEKST:
KRISTIN GRAFF-KALLEVÅG,
STIPENDIAT MF

GOSPELMESSE MED TEMA RØTTER

Studentene dannet gospelkor og sang til svingende rytmer i anledning gospelmessen i september. MFs nye studentprest Elin Lunde var predikant.

DEMOKRATIUKA

Studentrådet ved MF arrangerte for første gang en hel uke med fokus på demokrati. Uka besto blant annet av valg til studentrådet, fokus på hjelpefond, semesterfest, og en paneldebatt med politikere der temaet var: «Hva betyr mer demokrati?». Studentrådets leder, Petter Normann Dille, orienterte om programmet på åpningsdagen.

MF ER BLITT MILJØFYRTÅRN

Direktør Beate Pettersen og rådgiver Hildegun Hennum Høeg har jobbet mye med å få MF sertifisert som miljøfyrtårn. 9. oktober inviterte Oslo kommune til høytidelig overrekkelse av diplommet i bystyresalen i Oslo rådhus.

HVA SLAGS PRESTER BLIR VI?

Studentrådet arrangerte fagkritisk dag i høst. Der tok de opp viktige spørsmål som: *Hvilke fag må en ha med i presteutdanningen? Hva er relevant fra utdanningen inn i presteyrket? Og: Hvilke typer prester trenger Den norske kirke?* Målet for dagen var å utforske spenningen mellom utdanning og hverdagen i presteyrket.

Se flere aktuelle bøker på www.akademikaforlag.no

Dømmekraft i krise? Holdninger i kirken til jøder, teologi og NS under okkupasjonen

Kriser krever dømmekraft – det er da den skal stå sin prøve. Forfatterne setter søkelys på den norske kirkekampen 1940–45 og drøfter kirkekampen og kirkens forhold til jødene under 2. verdenskrig.

Torleiv Austad er professor emeritus ved Det teologiske Menighetsfakultet. Ottar Berge er amanuensis emeritus og Jan Ove Ulstein dosent ved Høgskulen i Volda.

Afrikas tid

Boka er et bidrag til å forstå Afrika bedre i et bistandsperspektiv. Gjennom fortelling, fakta og teori søker Asbjørn Eidhammer å komme nærmere en forklaring på det som har skjedd de siste tiårene, og å peke i retning av en mulig framtid i de neste.

«Denne boka er guiden til det nye Afrika.»
Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

akademika
forlag

Søk opp "Det teologiske Menighetsfakultet" (direkte lenke på mf.no)

Asbjørn Finholt

Advokat
Postboks 7, 2001 Lillestrøm
Tlf. 63 81 60 80

VITAL BASE® Benkeputer

Putene har en sterk aldri- og varmebestandig friksjonsduk på undersiden som sørger for at den ligger i ro på benken. Alle putene har glidelås for enkelt vedlikehold og rengjøring av trekk. Mer enn 400 fargenyanser i flammehemmende tekstiler av ull og ullblandinger.

Be om prøver og pristilbud!

VITAL BASE®

Your Challenge - Our Science

Myravegen 9, N-6060 Hareid
Tel +47 70 09 59 50 | firmapost@vitalbase.no
www.vitalbase.no

Individuell tilpasning og ergonomisk utforming. Seteputer, ryggputer, kneputer, formtilpasning. Nesten alt er mulig.

Bøker til fordypning

MARI OG PAUL ERIK WIRGENES Fra søndag til søndag

Et møte med kirkeårets tekster
3. rekke

Hver søndag i kirkeåret har sitt eget oppslag, og her åpner forfatterne bibelteksten og utfordrer til å skape sammenheng mellom tro og liv. En bok for alle som vil forberede seg til søndagen.

Kr 298,-

Kr 338,-

OLAV SKJEVESLAND Det levende vannet

Søndagens evangelietekster
3. rekke - fra advent til pinse

Grundig bibelfaglig innsikt i møte med vår egen tid og vår egen livshistorie. Spennende innspill fra kirkehistoriens mest profilerte forkynnere gjør boken til en gullgrube for alle som ønsker å finne og formidle rikdommen i det levende ordet. Bibel-sitatene er hentet fra Bibel 2011.

Kr 98,-

Bibelleseplankalender 2013

En bibelleseplan med hele bibelteksten for hver enkelt dag. Et praktisk format til frokostbordet eller til en jakkelomme.

www.bibel.no

Verbum

Boktipset

Equipping for Service - Utruste til tjeneste

TEKST OG FOTO: LENA S. SANDVIK

– Hva er målet med boka di "Equipping for service"?

– Jeg har ønsket å lage en «samtale» mellom sekulære ledelses- og organisasjonsteorier og modeller og bibelske/ teologiske perspektiver. På bakgrunn av en slik samtale ønsker jeg å utfordre til et lederskap som er relevant for arbeid i kirke og misjon og samfunnet ellers.

– Hvorfor er det viktig å koble fokus på bibel og lederfilosofi?

– Jeg tror at de to perspektivene kan lære av hverandre. Gud har skapt oss til å fungere i hans verden. Det handler om å få i stand et lederskap som tar vare på mennesker og samfunn. De bibelske perspektivene handler også om dette. Det finnes ikke to forskjellige slags lederskap. Kristent lederskap er ikke en særlig åndelig variant av godt lederskap. Faktisk er en god del av eksemplene i litteratur om sekulært lederskap hentet fra den bibelske verden.

– Hva inneholder boka?

– Den gir innføring i lederskapsteorier innenfor samfunn og kultur og i noen av de

verktøyene lederen trenger innen administrasjon, personalbehandling og teamarbeid. Parallelt løper forsøket på å koble dette til bibelske modeller på lederskap (tjener/diakon, husholder, hyrde) og til bibelske verdier for troverdig og sårbart lederskap. Jeg skriver en del om prester og diakoner, og plasserer dem innen en bredere forståelse av lederskap. I Efeserbrevet 4 møter vi et femfoldig lederskap (pastor, evangelist, lærer, apostel og profet) som jeg gjerne skulle sett «oversatt» inn i dagens kontekst. Og så er jeg opptatt av å tenke kjønn og av å utvikle relevante modeller for lederopplæring.

– Hva har gitt deg inspirasjon til å skrive ei slik bok?

– Det begynte med at jeg ble engasjert som konsulent i diverse kommunikasjonsstiltak i Skandinavia og i det globale Sør. Jeg tror at jeg var rimelig flink til å lage strategier. Men dersom strategiene skulle bli til virkelighet, krevdes ledere som tok ansvar og gikk foran. Slike ledere var en mangelvare. Dermed ble mitt synsfelt flyttet fra strategier til lederskap. I tillegg ble jeg mer og mer klar over at kristent lederskap handler om mennesker som lever seg inn til troens sentrum før de blir ledere i kirke, organisasjon og samfunn. Det handler om selv å ha hørt, sett og tatt på livets ord. Det handler om troverdighet og om å leve i lyset. Disse perspektivene er blitt grunnleggende for hva jeg ellers ønsker å si om lederskap.

– Hvem er boka skrevet for?

– Deler av boka er blitt til i undervisnings-sammenhenger i Norge, Etiopia og Hong Kong. Den første målgruppen har derfor vært studentene mine innen lederskap, diakoni og teologi. Samtidig har jeg hele veien tenkt på ledere innen kirke og samfunn som en målgruppe jeg gjerne vil formidle noe til om teori, praksis og bibelske perspektiver.

– Oppdaget du noe nytt / lærte du noe selv mens du skrev boka?

– Jeg lærte nok mest i samtaler med studenter. Især mine lederstudenter i Etiopia og Østafrika (ofte voksne folk) lærte meg mye om lederskap i kultursammenhengen – at vi må spørre etter kulturens forståelse av lederskap. Og de lærte meg noe om et åndelig lederskap som kjenner til å bli «broken bread and poured out wine» som ledere i Østafrika ofte sa.

Equipping for Service -
Christian Leadership in
Church and Society

Knud Jørgensen
Regnum (2012)

Den nye lederlæreren

– Jeg er veldig opptatt av den indre drivkraften hos de unge. I det kristne organisasjonsarbeidet kan unge få utløp for eget engasjement, sier Vegard Holm.

I høst begynte Vegard Holm i en helt ny stilling på MF: Han skal lede et prosjekt i regi av MF og Noregs Kristelege Folkehøgskolelag (NKF). Målet er at skolene skal bli bedre på å være nettopp kristne folkehøgskoler. Han er også ny lærer på Ungdom, kultur og tro-linja på MF (UKT), og skal undervise i ledelsesfag og medarbeiderskap.

– Folkehøgskolene ønsker å bli flinkere til å møte 19-åringene og deres tro på en relevant og meningsfull måte. Det kristne perspektivet er et grunnelement i den pedagogiske tenkningen i folkehøgskolen. Samtidig har de unge mange troshistorier og ulike bakgrunn. Sammen med folkehøgskolene vil MF bevisstgjøre skolene på dette arbeidet gjennom strategiprosesser og kompetanseorienterte tiltak, forteller Vegard.

– Er ikke skolene gode nok på dette?

– Noe er så viktig at man alltid må forsøke å bli bedre på det. Jeg opplever et stort ønske og en positiv entusiasme i NKF for å bli enda bedre.

IDRETSMANN OG LEDER

Vegard har en allsidig bakgrunn. Han har gått befalsskole, og studert på idrettshøgskolen, der han tok et hovedfag i idrettsorganisasjon og ledelse. Han har vært lærer på KRIK-linja på Sagavoll. I 2004 begynte han som daglig leder i KRIK. Han holder også på med et trosopplæringsprosjekt i regi av KRIK og Kirkerådet rettet mot 18-åringen. Snart blir dette prosjektet bok på Luther forlag.

– Hva ønsker du å bidra med på MF?

– Jeg er opptatt av ledelsesfag. Behovet for et økt fokus på ledelse blant kirkelig ansatte er tydelig. Kirken er en stor og kompleks organisasjon. Her er frivillige, mange råd og flere ledelseslinjer i tett samarbeid. I en så stor organisasjon er det viktig å navigere riktig. Da blir ledelseskompetanse og organisasjonsforståelse viktig. Fokuset må være på å utvikle personlige ferdigheter og holdninger som fungerer i den virkeligheten studentene møter i arbeidslivet. Ledelsesfag

«Jeg er veldig opptatt av at de unge, både i menigheter og organisasjonsarbeidets fellesskap, kan få utløp for eget engasjement. Jeg ønsker at unge mennesker skal være en del av et miljø der det skapes noe stort. De unge kan bli mer enn bare et ledd i en struktur.»

Leder. Vegard Holm var daglig leder i Kristen idrettskontakt (KRIK) i mange år. Der hadde han nær kontakt med ungdom, og møtte mange potensielle ledere. Foto: KRIK-arkiv

er både et teoretisk fag og et atferdsfag. Ledelse er også noe man må kunne praktisere.

UNGE I KIRKEN

Vegard synes det er svært viktig at unge mennesker jobber i kirken og i andre kristne organisasjoner. Han mener det er en unik mulighet til å jobbe med det som betyr aller mest for en.

– Du jobber med noe du kan legge hjertet ditt i. Du får arbeide med visjoner og drømmer som er større enn deg selv. Jeg er veldig opptatt av at de unge, både i menigheter og organisasjonsarbeidets fellesskap, kan få utløp for eget engasjement. Jeg ønsker at unge mennesker skal være en del av et miljø der det skapes noe stort. De unge kan bli mer enn bare et ledd i en struktur. Arbeid i kristne organisasjoner kan bidra til en forandring både i samfunnet og for enkeltmennesker, sier Vegard.

– Hva slags positive ledelsesutfordringer kan de unge få i kristne menigheter og organisasjoner?

– Det er et stort mangfold av oppgaver, alt fra web-design og internett, til å være ungdomsarbeider eller sogneprest. Det er rom for mange ulike talent innen kristent arbeid.

GODT SAMSPILL

Vegard forteller om hvor avhengig et godt resultat er av godt samspill. Kunnskap om organisasjonen som ramme for både enkeltmenneskets engasjement og organisasjonens overordnede målsetning, kan styrke det relasjonelle samspillet.

– Hva er suksessoppskriften?

– Om man har klare mål, evner å utnytte det beste i sine medarbeidere og bygger en god kultur innad, overfor ansatte, og utad, overfor frivillige, tror jeg at man lykkes. Av alle organisasjoner bør kirken være av dem som har aller mest tro på at mennesker kan skape noe i fellesskap.

UTGIVELSER 2012

NR. 1 10. FEBRUAR
NR. 2 7. MAI
NR. 3 24. SEPTEMBER
NR. 4 3. DESEMBER

Ettersendes ikke ved
varig adresseforandring,
men returneres
Menighetsfakultetet
med påført ny adresse.

B POSTABONNEMENT
RETUR:
MF KARTOTEK
POSTBOKS 5144
MAJORSTUEN
0302 OSLO

DELTIDSSSTUDIER I TROSOPPLÆRING:

Å lære tro ... går det an?

God på praksis, men ønsker faglig kompetanse
til å jobbe med trosopplæring?

Det teologiske Menighetsfakultet tilbyr deltidsstudier i
trosopplæring som er tilpasset *Plan for trosopplæring i Den
norske kirke*. Studiet består av fire emner av 15 studiepoeng
over to år.

Våren 2013 kan du studere:

BIBELN - TROENS KILDE (15 STUDIEPOENG)

Emnet belyser ulike tekster i Bibelen og viser hvordan
Bibelen har en selvsagt og sentral plass i kirkens liv. Flere
av tekstene er relatert til kirkeåret. Emnet gir kunnskap
om hvordan Bibelen behandler sentrale emner i teologien,
og hvordan livet i alle sine fasetter avspeiles i Bibelen.
Emnet viser også hvordan bibeltekster kan anvendes i
trosopplæringen.

Tidspunkt: Fredager og lørdager

18.-19. januar, 1.-2. februar, 15.-16. februar, 1.-2. mars,
15.-16. mars

Ta kontakt for å melde deg på: kirke@mf.no

Velkommen som student!

www.mf.no

